

is: worden de waarnemingen van de soort (nog) beoordeeld door de CDNA (Commissie voor de Nederlandse Avifauna). Of deze aanpak steeds consequent wordt gevolgd is niet helemaal duidelijk. Zo krijgt de Roodmus, met vermelding van een 2, toch een uitgebreide behandeling met kaartje, diagram en foto. Voor velen zal de in dit boek afgedrukte volledige lijst van Nederlandse vogels verrassingen opleveren. In de eerste plaats zien we dat bepaalde vogelnamen, waarvan Arnoud gepoogd had deze gemeengoed te laten worden via zijn vertaling van de vogelgids van Lars Jonsson, niet zijn opgenomen. We spreken nu dus weer van Nonnientje, Paapje en Bokje in plaats van Non, Paap en Bok. Baardman en Goudhaan zijn evenwel als namen gehandhaafd.

In de tweede plaats valt op dat de reeds langer in *Dutch Birding* gehanteerde splitsing van soorten consequent is doorgevoerd. We spreken dus nu van Taigarietgans en Toendrarietgans in plaats van de ene soort Rietgans. De vroegere soort Gele Kwikstaart is gesplitst in de nieuwe soorten: Engelse Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Noordse Kwikstaart en Balkankwikstaart. In de derde plaats valt de volgorde van de soorten op. Niet langer is de bekende volgorde: duikers, futen, stormvogels, enz. Nu wordt begonnen met de Anatidae (zwanen, ganzen en eenden), gevolgd door Korhoen, Patrijs en Kwartel. Hierna komen pas de duikers, futen en stormvogels.

Dit bijzondere boek is rijk geïllustreerd met foto's. Slechts een enkele keer was van een zeldzaamheid geen foto voor handen (bijv. Witkeelgors). In het boek staan veel foto's die eerder in *Dutch Birding* werden afgedrukt, maar ook zijn er historische (zwart-wit) opnamen gebruikt. Zo zien we een broedende Lachstern op het voormalige vogeleiland De Beer en het Steppenhoen dat op 24 december 1964 bij De Zilk werd waargenomen. Voor soorten waarvan alleen één of meer vondsten bekend waren, is een foto van een museumexemplaar opgenomen, bijv. van de Siberische Lijster die 1-10-1856 werd gevangen te Noordwijk.

Zeldzame vogels van Nederland vormt een mijlpaal in de Nederlandse ornithologie. Arnoud van den Berg en Cecilia Bosman verdienen een groot compliment voor de buitengewoon nauwkeurige wijze waarop zij dit project tot een zeer goed einde hebben gebracht. Met recht kan hierbij van een standaardwerk worden gesproken. Ook een compliment voor René van Rossum die de lay-out verzorgde. Het boek heeft een gevarieerde, levendige opmaak en ziet er prima verzorgd uit. Dat daarbij soms pagina's waarop veel 'gewone' soorten worden genoemd, wat rommelig ogen (al die rode balkjes bij de standvogels), zal de lezer graag voor lief nemen. Dat dit boek volledig tweetalig is, zal er mede zorg voor dragen dat dit boek ook in het buitenland niet onopgemerkt zal blijven.

Bomen kappen op Calorama?

Jelle van Dijk

Trouwe lezers van de Noordwijkse huis-aan-huis-bladen zal het niet ontgaan zijn dat het bestuur van onze vereniging zich intensief met het landgoed Calorama heeft bemoeid. Voor de Noordwijkers die deze bladen niet zo nauwkeurig doornemen en voor al onze leden die niet in Noordwijk wonen, volgt hier een overzicht van wat er in het afgelopen tijd heeft gespeeld.

Calorama is een klein landgoed dat geheel is omgeven door de bebouwing van Noordwijk-Binnen. Het landgoed is eigendom van en wordt bewoond door de heer H.M. Baron Taets van Amerongen. Een beschrijving van de botanische waarden is te vinden in de *Flora van de Duin- en Bollenstreek* (1994). De gegevens die hiervoor werden gebruikt, werden verkregen tijdens een bezoek (met toestemming van de baron) in 1992.

Het bos wordt gekenmerkt door dicht opeenstaand loofhout met prachtige oude exemplaren van Zomereik, Amerikaanse eik, Beuk, Rode beuk en Witte paardenkastanje. Dichtbij het landhuis zijn exoten aangeplant als Ginkgo, Gewone magnolia en Reuzenlebensboom. De bodemvegetatie wordt gekenmerkt door het voorkomen van veel stinzenplanten zoals Wilde hyacint, Voorjaars-helmbloem, Knikkende vogelmelk, Gewone vogelmelk

en Prachtframboos. Bij de vijver is Japanse bamboe en Japanse duizendknoop aangeplant. Aan de (zuid)west zijde staan hoge populieren en een dichtere begroeiing van jonger loofhout met veel Gewone esdoorn, Hollandse iep en Zwarte els, gemengd met Beuk, Zomereik en Amerikaanse eik. Opvallende kruiden in deze strook zijn Groot glaskruid, Gewone salomonszegel en Schaduwgras. In 1992 was de muur aan de westzijde nog geheel in tact. Wel was op één plaats vuil over de muur gestort en er was door jongens een hut gegraven.

Na 1992 is de muur in verval geraakt waardoor delen van de muur omvielen of omgeduwd werden. Hierdoor kregen buurtbewoners de mogelijkheid aan de westzijde het landgoed te betreden. Dit betreden bleef helaas niet beperkt tot een korte wandeling of de hond uitlaten. Er werd steeds meer illegaal vuil gestort en de jeugd ging zich soms te buiten aan vernielingen.

Deze ontwikkeling leidde er toe dat een oud plan uit de kast werd gehaald: het landgoed aan de westzijde afsluiten door middel van een lange muur met daartegen woningen. In de jaren tachtig was een dergelijk plan ook al eens gelanceerd, maar in die tijd sneuvelde het plan direct in de gemeenteraad. Een afsluiting met huizen werd niet nodig gevonden, de muur functioneerde immers nog als afsluiting.

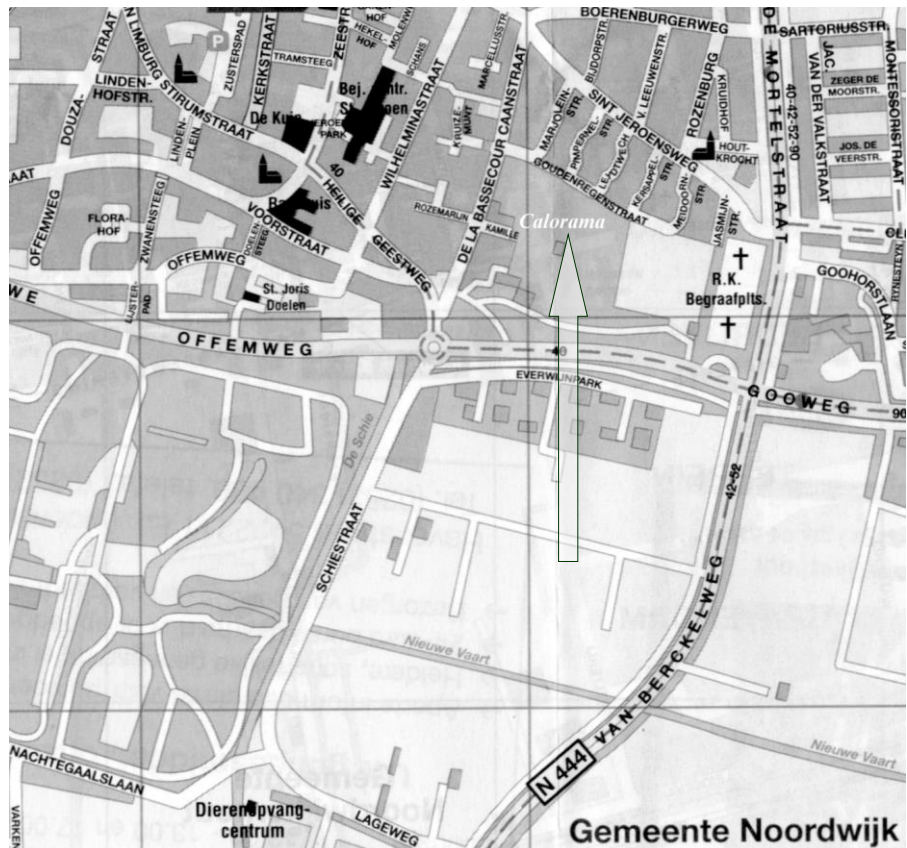
Het plan met de ‘kasteelmuurwoningen’ werd in 1997 opnieuw bij de gemeente Noordwijk gelanceerd. Ditmaal met succes. De verloedering aan de westzijde zal hierbij ongetwijfeld een grote rol hebben gespeeld, maar ook het (niet uitgesproken) feit dat de baron aan de overzijde van de Gooweg gronden in eigendom heeft die de gemeente Noordwijk snel wil verwerven om met de bouw van woningen in het plan Bronsgeest te kunnen starten. In de zomer van 1998 werden op de gemeentepagina in het Witte Weekblad twee mededelingen gedaan, waar het bestuur met een bezwaarschrift op gereageerd heeft. In de eerste plaats werd meegedeeld dat er een Monumentenvergunning was verstrekt aan Baron Taets van Amerongen. Het ging hierbij om een nieuwe vergunning ter vervanging van een oudere. De nieuwe vergunning beschermt een kleiner gebied dan de oude vergunning. Hierdoor wordt het mogelijk om langs de westzijde 29 woningen te bouwen. De tweede vergunning betrof een Kapvergunning die het mogelijk moet maken een strook bos van ongeveer een halve hectare te verwijderen om hier tot woningbouw te kunnen overgaan.

In onze bezwaarschriften benadrukten wij dat de bedoelde bosstrook een wezenlijk deel van het landgoed vormt en dat als afdoende afscherming van het landgoed wordt nagestreefd, wat wij uiteraard onderschrijven, naar een andere oplossing gezocht dient te worden. Verder merkten wij op dat het bomenbestand gevarieerder is dan “populieren, elzen, esdoorns en iepen” en dat de aangegeven oppervlakte niet klopt met de situatie ter plaatse. Verder werd gewezen op het feit dat de gemeente Noordwijk had verzuimd een kapvergunning voor het eigen gemeenteplantsoen langs de Goudenregenstraat aan te vragen. Dit leidde op 14 oktober 1998 tot een nieuwe kapvergunning (nu wel met de juiste oppervlakte) voor Calorama en een kapvergunning voor het eigen plantsoen.

Op 26 november 1998 adviseerde de gemeente Noordwijk aan de Commissie Bezwaar- en Beroepschriften alle bezwaarschriften tegen zowel de Monumentenvergunning als de Kapvergunning niet-ontvankelijk en tevens ongegrond te verklaren. Behalve onze bezwaarschriften ging het hierbij om bezwaarschriften van de buurtvereniging “de Kwekerij”, de heer P.G. Schwarz namens een groep bewoners van de De la Bassecouraanstraat, de heer R.N. Crama namens een aantal omwonenden, de heer T. Geerlings namens de SP, mev. A. Plug, de heer J.G.P. Hage en de heer H.W.R. Augustinus.

Op 22 december 1999 vond in het gemeentehuis de zitting plaats van de Commissie Bezwaar- en

Beroepschriften. Dit is een onafhankelijke commissie, samengesteld uit deskundigen die niet in Noordwijk wonen, die de gemeente adviseert ten aanzien van bezwaarschriften. In de pleitnota van onze vereniging heb ik op de volgende punten de nadruk gelegd:

- a. De strook aan de westzijde die door de voorgenomen woningbouw zal verdwijnen, heeft een belangrijke functie als windvanger voor het achterliggende bos. Het gaat hierbij niet alleen om het breken van de windkracht, maar ook om het opvangen van de zogenaamde saltspray. Het kappen van deze strook loofhout brengt dus een risico mee voor de rest van het landgoedbos.
- b. De invloed van de bouwplannen zal verder strekken dan de aangegeven strook van 12 meter breed langs de Goudenregenstraat. Deze strook zal vrijwel geheel onder huizen en parkeerplaatsen verdwijnen, terwijl ook het huidige plantsoen bestraat zal worden. Voor de bouw moeten verder aarden wallen worden afgegraven. Door dit alles zal de grondwaterstand negatief beïnvloed worden. De invloed zal verder strekken dan die strook van 12 meter.
- c. De strook waar het om gaat is een wezenlijk deel van het landgoed met planten- en bomsorten die kenmerkend zijn voor een landgoedbos. Voor de vogelstand moet gevreesd worden dat voor bepaalde soorten het leefgebied te klein zal worden (Bosuil, Groene Specht)
- d. Het landgoed heeft, ook bij een goed functionerende muur, een zekere belevingswaarde voor de omwonenden. Bij realisering van de bouwplannen wordt de naaste woonomgeving

afgeschermd door een strook met huizen en parkeerplaatsen die niet betreden mag worden.

- e. Tenslotte is gewezen op het feit dat onze vereniging voor het eerst in haar bestaan in een kwestie als deze niet-ontvankelijk is verklaard. Bij de bouwplannen op Offem indertijd werd onze vereniging door de Raad van State wel ontvankelijk verklaard.

Op 19 mei 1999 ontvingen wij het rapport van de Commissie Bezwaar- en Beroepschriften met daarbij een brief van de gemeente Noordwijk. De Commissie adviseert nadrukkelijk onze vereniging als belanghebbende (en dus ontvankelijk) te beschouwen. Daarbij worden onze statuten aangehaald, waarin te lezen is dat onze vereniging zich tot doel stelt *“het natuurlijk milieu – waar onder met name de vogelstand wordt begrepen – in de gemeente Noordwijk en omgeving te beschermen en in stand te houden.”* Verder adviseert de Commissie onze bezwaren ongegrond te verklaren. De Commissie baseert zich hierbij louter en alleen op het advies van de Monumentencommissie die *“de keuze voor een afsluiting met woningen een gelukkige oplossing vindt om het vandalisme ter plaatse te bestrijden.”*

De brief die de gemeente Noordwijk bij dit rapport voegt, roept veel vragen op. Zowel bij de Monumentenvergunning als bij de Kapvergunning begint het betoog van de gemeente met de volgende zin: *“Zoals u uit het advies van de commissie bezwaar- en beroepschriften kunt opmaken, adviseert deze commissie de hiertegen ingediende bezwaren niet-ontvankelijk en ongegrond te verklaren.”*

Het merkwaardige is evenwel dat in het stuk van genoemde commissie juist geadviseerd wordt onze vereniging wel ontvankelijk te verklaren. Vervolgens merkt de gemeente ten aanzien van de Monumentenvergunning op: *“Wij kunnen ons echter niet verenigen met dit advies”*. Hierna volgt een betoog over de ontvankelijkheid ten aanzien van die Monumentenvergunning. Je zou toch mogen verwachten dat als je het niet eens bent met niet-ontvankelijk de conclusie zal zijn: **wel ontvankelijk**. Het betoog van de gemeente eindigt echter met de zin: “

wij verklaren de bezwaarschriften gericht tegen de verlening van de Monumentenvergunning dan ook niet-ontvankelijk”. Bij het lezen van deze zin krijg je toch sterk de indruk dat hier iets niet goed geformuleerd is of dat er domweg een typefout is gemaakt. Gepoogd werd op het gemeentehuis hierover duidelijkheid te krijgen, maar dit bleef zonder resultaat.

Eind mei vond wederom overleg plaats met de overige bezwaarmakers. Afgesproken werd op twee sporen verder te gaan:

- de raadsfracties benaderen om nogmaals de Caloramaplanen ter discussie stellen
- bezwaar aantekenen bij de Arrondissementsrechtbank in Den Haag.

Aan alle raadsfracties werd gevraagd langs te mogen komen om kort en bondig onze bezwaren tegen de Caloramaplanen te mogen toelichten. Dit werd door alle fracties toegestaan, zodat wij op 21 juni alle fracties kort konden spreken.

Ten aanzien van punt b. heeft ons bestuur gemeend tegen de verklaring van niet-ontvankelijk in beroep te moeten gaan bij de Arrondissementsrechtbank. Sinds de oprichting van onze vereniging in 1966 is onze vereniging nog nooit niet-ontvankelijk verklaard als zij opkwam voor het behoud van de natuur. De merkwaardige situatie doet zich momenteel voor dat de gemeente Noordwijk in dezelfde maand ons eerst een brief schrijft waarin zij verklaart dat wij in de kwestie Calorama niet-ontvankelijk zijn, terwijl wij kort daarop twee brieven van dezelfde gemeente Noordwijk ontvangen waarin *“gelet op uw grote deskundigheid op het gebied van natuur en milieu”* ons advies gevraagd wordt ten aanzien van de plannen rond het landgoed Offem.

Ons bestuur heeft gemeend de stap naar de rechtbank te moeten zetten, omdat naar ons idee de geloofwaardigheid van onze vereniging ten aanzien van het opkomen voor natuur en milieu in twijfel wordt getrokken. Een andere overweging bij de gemeente zou kunnen zijn dat bij het opruimen van deze halve hectare bos op Calorama geen natuurwaarden in het geding zijn. Een natuurvereniging heeft zich bij die zienswijze hier niet mee te bemoeien. Wij hopen dat de rechter in Den Haag hier anders over denkt.

Grote stinkzwam

Je bent er weer,
ik kan mij niet vergissen.
Je geur doet denken aan een rottend dier.
Jij schrijft in korte tijd geschiedenissen
en geeft een aantal wezens wat plezier.
Als jonge heer sta jij daar mooi te prijken,
zo onverwacht, gekomen uit het ei.
En vele vliegen kunnen zich verrijken
aan sporenmassa's, in jouw slijmgelei.
Zo heb jij vliegensvlug gedacht aan kansen
die liggen in de toekomst. Jouw bestaan.
Jouw wereld waarin soms de heksen dansen
Wij kiezen spoorslag onze autobaan.

Gert Slager

